

Elfizetési árak:

Egész évre 10.— Ft
Félévre 5.—
Negyedévre 2.50
Egy óra 1.—
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos péntek
soronként 5 kr-ával
számíttatnak.

A gondviselés.

— augusztus 26.

Nyílt levél

Bartha Miklós urhoz!

Van szerencsém üdvözölni nagy nevű publiczista kollegámat a spiritizmus terén is! A „Magyarország“ 217. számában „Szélsőbaliaskodás“ ezimén irt, szokásosan zseniális cikkét nagyrésztében aláírom, aláírom mindazon passzusait, melyekben kifejti, hogy 1867. óta e mai napig, a szélsőbaliak harcza harc volt a szélsőbaliak ellen, mert akár lettek volna akár nem, akár harcoltak volna akár nem, minden úgy történt volna a mint történt.

Nagyon szép elokveneziával van bebizonyítva ama cikkben minden föltevés a történelemtől 1867. óta ez ideig történt mind ama lefolyásáról és kibontakozásáról, a melyekről az egykori Deák-párti, később szabadelvű párti lapok irtak vala, igazolván a 67-iki kiegyezés által lerakott sineken való haladását, kibontakozását és oda érését, a hova Bartha Miklós szerint elért már is, de szerintünk, hogy elérjen, egy kis türelem még kell hozzá.

Zseniálisabban soha senki nem bizonyíthatta be, mint Bartha Miklós, hogy a szélsőbaliak minden

akadékoskodása, obstrukciója, támadása, kárhóztatása daczára, amely akadékoskodásokkal, obstrukciókkal, támadásokkal, kárhóztatásokkal azt a célt akarták elérni, hogy a sinekre akadályokat rakjanak, a vonatot haladásából kiugrasszák és vagy felfordítsák, vagy mint az indusok szokták, reá ugrálva ők vezessék, — a vonat kimozdíthatlanul, tántoríthatlanul, minden akadályon átgázolva, minden finészt, erőszakot, furfangot legyőzve, diadalmasan haladva jutott odáig, a hol most van. Bartha Miklós szerint immár a célnél, de szerintünk, ahoz, hogy oda érjen és ott legyen, még mindig sok bölesesség, sok erős akarat vigyázat és türelem kívántatik. De hogy magának a zseniális publiczistának felülről sugalmazott soraival éljünk, ime, szóról-szóra közöljük azokat, melyek állításainak alaposságát igazolják:

„Senki sem szélsőbaliaskodik jó uram (?) Nem látod, hogy minden ellenzéki ember, — de hiszen ellenzéki ember most nincs; mindenki a jogvédő kormány támogatására siet, csak legyen kit támogatni — mondjuk tehát, hogy minden független ember a 67-iki törvények épségét igyekszik oltalmazni. Mem látod ezt?“

„Tudod miért? Azért, mert az

a törvény nemcsak megállapította a dualizmust, hanem azt az utat is megjelölte, a melyen — szükség esetén — a dualizmusból kibontakozni lehet. Ezért védjük a törvényt mi is, a kik nem vagyunk dualisták, hanem vagyunk personalisták.“

„A dualizmusnak minden gerendája recseg; fala omladozik; tetőzete lyukas, mint egy rosta. Nem kell se földrengés, se zivatar. Önmagától omlik össze.“

„Miért? Mivel hogy hiányzott a lakók egyetértése.“

„Az épület föntartása, adózása, renoválása, tisztítása, igazítása közös hivatás volt. Ezt a hivatást, vagy csak immel-ámmal teljesítették, vagy sehogy. Mert minden lakó rosszul érezte magát a közös épületben.“

„Egyiknek szűk volt, másiknak sötét, harmadiknak nyirkos, negyediknek szellős. Drágálja is a lakást mindenik.“

„Ehhez járul a rossz szomszédság. Egyik háztája nem fért meg a másik mellett. Állandó zsörtölődés zavarta a nyugalmat. A gyermekek hajba kaptak és lármáztak; a szülők odamentek elválasztani a gyermekeket s ezenközben ők veszték össze.“

„Nem kell a közös épület immár senkinek.“

„Ismétlem: senki sem szél-

TÁRCZA.

Kása a kötéllel.

Irta: Tömörkény István.

Kása még a régi ivásu emberek közül való, egyszerű anélkül, hogy egyuttal becsületes is akarna lenni, miután ezen irányban neki ísemmi külön tennivalója nincsen. Ő az az egyszerű férfi, a kit a mi vidékünkön a „ezélszerű szögény ember“ néven ismernek. Becsületessége föltétlenül nyilvánvaló, s ha volna ezen a tájon olyan bolond ember, a ki egy ezer forinttal slyos tárczát az utszélén hagyta, Kása azt bizonynyal behozná a gazdához, mondván:

— Már nézze csak tekintetős uram: valamik bolond ur már mögém esze nélkül kódorgott errefelé.

Kása nem is tételezné föl másról, csak arról, hogy utszélen ennyiféle vagyont hagyhatna, parasztikus ember ilyesmit nem tesz. De gyémánt inggombot vagy ezüst dohánytartót is ott lehet felejteti az udvaron, az neki mindegy. — Lehet az a Smaragdus király kárbunkulus kincse is, rá nézve akkora értékkel sines, — mint valamely kidölt szőlőkaró. — Becsületében ő föltétlen. Ha egy királyságot lehetne ellopni, azt sem lopná el, hanem figyelmeztetné az illető

királyt, hogy vigyázzon jól a birtokára, mert mások esetleg ellopják. Ellenben régen tudatik, hogy minden ember megkísérthető s a sátán különféle utakon ólálkodik s teremt az áldozat elé oly dolgokat, minek ellentállani nem tud.

Kása részére a sátán az eszközt borban találta föl. Az iránt föltétlen szeretettel viseltetik s létezését egyáltalán nem türi. Azt keblére fogadja, akár az óvé, akár a másé s úgy el tud vele társalkodni, hogy az csodálatos. Mindazonáltal nem bírja az italt, mert mint a legtöbb parasztikus ember, nem borívó. Az ember gyakran hall beszélni nagy borívó parasztokról, ezek azonban alighanem más vidékiek s fajubeliak lehetnek, a hol az italhoz könnyebb a mód s az alkalom. Pusztai és tanyai nép ilyenhez nehezen jut. Meglett embernek hétköznap eszébe sem ötlük, hogy a csárdába menjen, ha csak különös dolga nincsen (miután ott történnék a napszámos fogadások). Bort sem tarthat otthon, aki nem vagyonos, részben, mert nem telik rá, részben, mert nincsen a háza alatt pince, a kamrában pedig, — ha hosszabb ideig áll, — elromlik az ital. Innen van a „teknőben telt bor“ elnevezés is. Hát Kása is csak úgy van. Mint maga beismeri: iszonyu módon szereti a bort, de mert hozzá ritkán juthat; mégsem borívó. Így történik aztán, hogy ha hozzájut, Kását egy nagy

pohár bor azonnal imbolygó állapotra emeli, ilyenkor derült és vidám s rászól az ugató ebre:

— Ne ugass kutya, a gazdád se ugat!

A második nagy pohár Kását már rendelkezési állapotba helyezi. Ilyen a Kása s e miatt előle a borital szorgosan őriztetik. A gazda Kását a pinczébe csak rendkívüli pillanatokban ereszti le kellő felügyelet mellett s az esetleg fent levő, kimaradtborok este zár alá tétetnek, hogy Kása, ki éjjel fegyverrel őrizi a tanya békéjét, e fontos tisztében meg ne tántorulhasson. Biz az asztalról el kell rakni és zár alá tenni, mert különben Kása gazt vetne rá. Ez is valami régi mondás s olyan eltulajdonításokra vonatkozik, mik nem annyira bünből, mint apró csinytélétekből erednek. A bugyellárist vagy az aprópénzes zacskót, amiből a gazda a napszámosokat szokta fizetni, bizvást ott lehetne hagyni, arra ugyan Kása gazt soha életében nem vetne, ellenben fegyverével igen komolyan őrizné egész éjen át.

Kása különben mint kapás éli világát, gyermekei vannak neki s felesége, ki iránt igen nagy szeretettel van, mert néha elkövetett hibáit az asszony hallgatólag veszi tudomásul, mert hát én istenem valami szenvedelmé mindenkinek van. — Egyiké a kártya, másiké a ló, még olyan

baliaskodik. Hanem az idő, a tapasztalás, a néplélek, az életösszión, a viszonyok ereje, a történelem kényszerűsége... tetszik tudni, hogy mi ez? No hát ez az, a mi szélbaliskodik, nem pedig az emberek.

„Az a világtörténelmi átalakulás szélbaliskodik uram, mely a Habsburgokat kiszorította a német Brundból. — Ausztria kicsinyinyé lett arra, hogy Magyarországot beolvassza. Nem férünk el a gyomrában. Mégsem mondott le régi étvágyáról és összbirodalmi politikát folytatott a becsületes paritás helyett. Ime, ez döntötte meg a dualizmust.”

„És szélbaliskodik az a másik történelmi tapasztalás, hogy ellentétes érdekű közgazdasági és politikai testeket nem lehet egy államszövetségben összeolvasztani. A széthúzó érdek: rozsdá a szövetség lánczán. Alig látható kis sárga virágpettyek rakodnak a lánczszemekre. E különös virágok inponderábilis erőkből veszik a táplálékot. Nőnek. Rágják a vasat. Egyszerre szakadozni kezd a láncz. Hiába minden fejles. Ha kijavítod Csehországban, elszakad a szem Karinthiában; ha ott is pótolod, elszakad nálunk, megette a rozsdá valamennyit.”

„Akarod uram tudni, hogy kicsoda, micsoda szélbaliskodik még? Az a tény, hogy az osztrák népek között beláthatatlan ideig lehetetlenség az alkotmányos élet. A szélbali publicisztika ezt az igazságot nem most fedezte fel. Irtunk, beszélünk mi erről tizenöt év előtt is. Megjósolni a germán és szláv elem összeütközését

könnyű volt. Csak szabadság kellett, hogy a mesterkelt német uralom összezsugorodjék és hogy a szláv fejlődés megtalálja a maga természetes kibontakozását. Megtörtént. Oda jutottunk, hogy a német elnyomatás miatt jajgat. Pedig ugy-e, a dualizmus a némethegemoniára van alapítva.”

„Tehát nem az emberek szélbaliskodnak, hanem az erők. — Azok a láthatatlan erők, melyeket nem Thun és nem Bánffy tart a markában. Azok a történelmi erők, a melyek működnek, hatnak, bontanak, egyesítnek, nem sokat törődve azzal, hogy a dualizmusnak minő madzaga köti össze a népek sorsát.”

„Csak annyi történik a szemünk láttára, hogy azok a láthatatlan, de isteni, mert mindenható erők a lenézett és kigunyolt szélbali felforgásnak szolgáltatják az igazságot. (?) Mikor ezt látjuk, ne tessék a kert felől állani s onnan rikácsolni, hogy „ne szélbaliskodjunk!” Ellenkezőleg. Legyen a tulsó tábor szerény. Csalódását ismerje be. A híres mű keze között omlott össze. Hagyjon föl a fenhéjázó kérkedéssel. Magába szállás, megbánás és szőresuha illeti meg őt. (?) Viseljen hamut a fején és vezekeljen. Várja megadással a bocsánatot.”

„Botlását, (?) melylyel harmincz évre vetette vissza a nemzet ügyét, iparkodjék azzal jóvá tenni, hogy legalább most tartsa meg férfias elszántsággal azt a törvényt, a melyre oly rég esküszik és a mely nemcsak a dualizmust hozta létre, hanem megjelöli a menekülés útját is annak omladékaiból. (?)“ **Bartha Miklós.**

Mondjuk tehát, hogy ezt a szép és zsenialis cikket az ő tévedéseinek kijavításával aláírjuk, a tévedéseket pedig a következőkben vagyunk bátrak jelezni.

Bartha Miklós urnak ez a passzusa: „Tehát nem az emberek szélbaliskodnak, hanem az erők. Azok a láthatatlan erők, melyeket nem Thun és nem Bánffy tart a markában. Azok a történelmi erők, a melyek működnek, hatnak, bontanak, egyesítnek, nem sokat törődve azzal, hogy a dualizmusnak minő madzaga köti össze a népek sorsát.” ezek a sorok teljesen és félreismerhetlen képet tárják elénk az 1867-iki kiegyezéstől a mai napig. Mert ha léteznek azok a történelmi erők, pedig a mint a tények bizonyítják és igazolják, csakugyan léteznek, akkor egyáltalában nem volt szükség a szélsőbalra. Nem volt szükség, mert azok a történelmi erők, melyek ime, előreláthatólag, öntudatosan működnek, sokkal jobban tudták Patai Istvánnál, Vidacs Jánosnál, Böszörményi és Csiki Sándornál, Madarász Józsefnél stb., szóval azoknál az uraknál, kik akkor a szélsőbalt megalapították, hogy mi fog következni. Tudták, hogy az 1848. és 49. évi eseményekkel, a Kossuth Lajos küldetés szerű nagy szerepe lejárt, az ut meg van törve és most már nem további ütközökre, hanem a megtört uton bölcsen haladni tudókra van szükség.

Azok a történelmi erők, melyek erre a földre vezették Árpádot és Magyarországot annyi belviszály, testvérháború, pártoskodás és küllelenségek daczára, az ő maroknyi magyar népével, mind ezideig, hosszú ezer évig, esodásan fentartották, azok a történelmi erők nagyon jól tudták, hogy Kossuth Lajos után Kállay Ödönnek, Bobory Józsefnek, avagy Déák Ferencz és Andrássy Gyulának kelle következniük.

Nagyon jól tudták azok a történelmi erők, hogy abban az állapotban, melyben 1867 ben Magyarország volt, megvan-e az erő ahhoz, hogy ez a számra kicsiny, az önálló független működésből három évszázad alatt kivetkőztetett, felszeretlen előkészületlen nemzet, mint a kalitjából kibocsátott kanári, annyi ellenséges veréb, sármány, pipiske, stb. közt, mint önálló vezérelem, minden más támogatás nélkül uralkodni képes legyen. Hogy nem az erőt és az eszközöket kellett e előbb beszerezni,

is van, a ki a kutyába vagy a pnskába bolond. Történt tehát Kásával egy nyári este, mikor a gazda kis fia a tanyán időzött, hogy a gazda elébe kellett volna menni. A föld ugyanis, amelyre Kásák vannak, igen boldog vidék. Arrafelé már jár a vasut s ott zörögnek el a mérges vasbíká a tanyák ablakai alatt. E vonatok sok embert összefaragtak már s némely kavicsaik véresek, van azonban ember, ki belőlük elgazdagodott. Némelyiknek esupa szerencse az, ha elüti a vonat, mert akkora fájdalomdíjat kap, hogy új földet vesz az árán. És még azonfölül járni lehet a vonaton ki-be. A gazda is ezen jött volna ki s mert csak kis félóra oda az ut, Kása elébe ment, hogy ha podgyásza lenne, majd segíti vinni. Mert Kása is tudja, hogy mióta a fene rosszpor (peronospora) ellen dermedeznek (permeteznek), azóta mindig van mit ki vinni a városból, hol gépet, hol gáliczot.

Kása hát megindult, de oldala mellé vette a kis gazdafit is, hogy majd ez így az apját a vasutnál mihamarabb viszont látja. Mentek a szőlők, a földek között, ákácok alatt s az ember mesélt a kis fiúnak mesét ama két oroszánokról, akik el akarták az égen földelni a fiastyukot, de nem bírták, mert (köztünk legyen mondva) kutya legény ám az a fiastyuk. Palika nevetett a történetnek. Kása lassan ballagott a homokban s új mesét kezdett. Így értek az állomásig, mely nem is álló-

más, csak olyanféle megállóhely, de hiszen csak üsző marad az üsző, bármiként nevezik is. Ezt pedig semmi figyelembe sem véve, a dolog úgy állt, hogy igen korán volt még az idő. Bármerre nézett szét a lapos tájon Kása, sehol füstöt nem látott s így nyilvánvaló, hogy a bagonyok még igen messze vidékeken kalandoznak. Ellenben Vinceze bácsi esárdája pedig tökéletesen itt van a közelben. Gondolt egyet Kása s odament.

Voltak ott néhány magyarok az udvarban bor fölött. Kása közibük ült s rendelést tett ital irányában.

— De borzasztó sebössen hozzátok! — parancsolta — mer mingyár gyün a vonat.

Hoztak is neki borzasztó sebesen s Kása ugyanilyen módon azt el is fogyasztván, még óhajtott egy borzasztóságot. Közben az idő mult, a bagony is elhaladt a tájon, de mert nem állt meg az állomásnál, Kása azonnal kitalálta, hogy nem jött meg a gazda. Kása ily okos s vajjon nem érdemli-e meg a vidámságot az okos ember? Megérdemli (a ki ellenkező észjárásos volna, ide jöjjön). Kása érdemelni kezdte a vidámságot szerfölött. Az alkonyat leszállt, — ellenben a egyre föllebb ment az esthajnali csillag. A többiek Kását elhagyták, de Kása ekkor már mivel sem törődött.

Vinceze bácsiék ágyba fektették Palikát s Kását tulajdon gondjaira hagyták,

mert a tanyából nem lehet az embert kilökní, mivelhogy akárhová löki, ugyis csak a tanyába esik. Kása egy ideig létezett még az asztalnál, többféle szóváltást folytatott az üvegekkel s utóbb az érthetetlenekbe is beleunván, lefordult a pedról s a kelő hold fényében szeliden elaludt.

Történt az éjjel, hogy a kakasok harmadszor kukurikolván, az eb is fölkel s lerázván testéről a harmatot, nagyot ásított. Azután üzenetet kiáltott át a szomszéd tanyákba hangosan. Bögött a tehén is, mert ihatnék már ilyenkor. Az ismerős hangokra Kása fölébredt, fölkel s lerázván testéről ő is a harmatot, tekintetét széjjelvetette az udvarban. Láta, hogy a hely idegen, itt a tehénnek nem ő köteles vizet adni, ez okból megindult. Ment a harmatos füben mezitláb (jó az nagyon) s fujta fejét a szellő is, mely kora hajnalban támadni szokott. Kása helyes utra ért, bálagott s lassacska hazaért. Fölkel már ekkorra a nap, felesége a turós kendők körül bajoskodott. Kása belépett a kis ajtón az udvarra s hirtelen megdöbbedve megállt.

— Tecza — szólt az asszonyhoz rekedten — Palika hun van?

— Hun van? — kérdezte viszont foghegyről az asszony. — Hát hun vóna? Kend vitte el tennap este, hát huva tötte?

Kása mereven bámult a homokba.

de mint hatalmas sassá fejlődött utód, nézhessünk ellenségeink szeme közé.

Igaza van tehát Onnek mélyen tisztelt Kolléga uram, hogy nem az emberek, hanem a történelmi erők szélsőbaliaskodására nincs szükség. Ha majd a történelmi erők nem Bánffy, hanem Apponyi fog kelleni, a Bánffy helyére fogja állítani Apponyit, ha nem Apponyi, hanem Bartha Miklós fog kelleni, oda állítja Bartha Miklóst. Ugy látszik nagyok tudja, hogy mit csinál és hogy a Széchenyi István felkiáltása: „Magyarország nem volt, hanem lesz!” — annak a történelmi erők sugalmazása folytán történt.

(—M.—)

Amit pedig én e cikkez fűzni ohajtok a következő:

Az a gondviselészerű történelmi erő, melyről fenti cikkben említés tétetik, abban is nyilatkozik, hogy a szabadelvű párt arra a küzdelemre, mely küszöbünk előtt áll s mely egész történelmi életünkre kiható lehet, oly kompaktt, erős és nagy, hogy összetartásán, minden a birodalom fenállását megrendíteni igyekvő támadás és csapás, hullámtörést fog szenvedni.

Gondviselészerűséget látok a szabadelvű párt ezen jelenlegi tömörségében, nagyságában és erősségében, mely mint egy hullámtörő áll a birodalom fenmaradásának védelmére, a mely pedig párt ha nem volna most, a politikai helyzet s a Lajtán túl létező viszonyok, katasztrófa-szerű rombolásokat vihetnének rajta véghez, de amiben ma egyes egyedül bizni lehet, a mire a dualizmus hívei, Fölséges Urunk, királyunkkal egyetemben támaszkodhatnak, az a magyarországi szabadelvű párt tömörsége, erőssége, hűsége és nem egyéb.

Igen helyesen fejt ki a fentebbi cikk, hogy a történelmi erő öntudatos működése megtudta találni Kossuth Lajost, mikor Kossuth Lajos kellett és megtudta találni, mikor Deák Ferencz kellett. Amely történelmi erő előkereste az ő szerény főispáni hatásköréből Bánffy Dezső bárót, hogy activ erejével és erélyével, a jelen küzdelem fölvetelére egy

oly erős pártot alkosson meg, melynek erejére lesz bizva és fektetve a birodalom sorsa.

Minden jel arra mutat, hogy a kormányok nehéz helyzetét mindig és örökösen a kormánybuktatásra fölhasználni igyekvő ellenzéki pártok jelenleg minden erejüket összeszedni készülnek, ezek közt a szélsőbali elemek azon czéllal, hogy a dualismust megbuktassák, a birodalom tulsó felének rebenezkeskedő elemeivel kések összefogni.

Igazsága van Bartha Miklósnak, hogy a történelmi erő működése vezetett a népet, a szélsőbalok és az ellenzék minden akadékoskodásának dacára s amely akadékoskodásról is okoskodásra, a következőket jegyzi meg egy másik lap:

„A szélsőbaliak azt állítják, hogy minden úgy történik, amint ők akarták, hogy megtörténjék, az ellen semmi kifogásunk, hogy azt előre megjövendölték volna? Engedjenek meg, de mi ezzel teljesen ellentétes szélsőbali jövendölésekre emlékszünk: a haza megsemmisülésére, elvesztésére, Ausztriába való beadvadására és hasonlókra, melyek egyáltalában nem hasonlítanak oly tényekhez, a melyeneket a szélsőbali jövendő-mondók akarhattak volna.

Tegyük föl azonban, hogy így akarták s hogy így lesz, megjövendölték. Hát akkor ezen a világon mire valók valának? Ha tudták, hogy így lesz és ha így akarták, hogy legyen, mi értelme volt akkor az ő létezésüknek? Mi ugyan a lapokból úgy emlékszünk, hogy nem volt a kormányoknak olyan létező cselekedete, melyet helyeselték, melyet ne ellemeztek volna. Hát hogy van akkor, hogy mégis minden úgy történt, amint ők akarták s hogy sebes lépésekkel közeledünk a perszonál unió felé? Akkor hát mégis csak jobban tudtuk mi, hogy és mint kell, mert ők tetteinket sohasem helyeselték, s ime, nem helyeselt tetteink mégis azt eredményezik, — amit ők akartak.“

Ime ha igaz a szélbalok föltevése, hogy a teljes függetlenség felé haladunk, akkor meg éppen kétségbevonhatatlan bizonyítéka a „történelmi erő”-nek a szabadelvű párt működésében nyilatkozó szelleme, mert az csakugyan igaz, hogy a szabadelvű párttal mindig homlokegyenest álltak szemben s ime most azt állítják, hogy a szabadelvű párt viszi az országot a függetlenség felé.

E szerint a szabadelvű pártnak missziója van s ő a „történelmi erő” választotta. Betölti pedig ezen misszióját nem úgy és nem azon az uton, amelyre a nemzetet a szélsőbali politika terelné, hanem amelyen őt a történelmi erő vezeti.

Ez a biztos ut, amelyen ő halad, mert királyunkkal egyetértve halad rajta, mert Magyarország jövőjét a dinasztia-tól elválaszthatlannak, életét a dinasztia életével összeforrtak tartja, s ezen egyesült erővel, közös cél- és akarattal úgy irányítja működését, hogy a közös érdek egyöntetűségében lelje föl a hatalmat és erőt, mely őt minden nehézségen keresztül, hazája nagyságához és boldogságához vezényli.

— **Miniszterek tanácskozása.** A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Az osztrák és magyar miniszterek a tárgyalásokat ma délután folytatták. Thun gróf, Kaizl dr. és Baernreither dr. osztrák miniszterek délelőtt tizenegy órakor a miniszterelnöki palotába mentek, a hol már vártak reájuk Bánffy báró miniszterelnök s Lukács, Darányi és Dániel báró miniszterek. Az osztrák miniszterek megérkezése után nyomban megindult a tanácskozás. A dejeuner után folytatni fog

Színpadon ilyen eseményeknél rettenetes rugdalózásokat szoktak elkövetni az emberek, míg Kása mit sem szólván (de azt is lassan mondta) az istállóba ment s a szögről lekasztott egy jó pányvakötelet. A karjára volt akasztva, mikor újból kijött s megindult.

— Hát kend? — kérdezte az asszony. Huva mien kend avval a kötéllel?

— Huva? — kérdezte viszont Kása. Hát huva mönnék? Vagy én mögtalálom a Palikát, vagy mögtalálnak engöm ezen a kötélön.

Kifordult. Szavalt valamit az asszony utána de a köteles ember mit sem hallott csak haladt visszafelé ismét. Kezdte volna ama csapásozást, amelyhez ők igen értenek, de agya erre nézve még nem szolgált. Ment csak előre s olykor félve tekintett az árkokba. Oh, irgalmas szent szüz! Hol bokrok bokrok borultak össze: félrehajtották az ágakat, hogy nem-e alattuk álljanak. Bár csak kalapját látná az utszélén. Ő tud menni nyom után, de embert még sohasem nyomozott csak állatot, ami egészen más.

Hát nincsen. De sehol és semerre sincsen. Kása a fákra nézett s kémlelte, hogy melyik ág lesz elég erős. Apránkint, bár egyre szomorubban, kiért a sikig, a hol a vonat szokott szaladgálni. Széjjelnézett, hajolva kereste a nyomokat, de mit sem látott, mert szemei nem is voltak most épen erre valók. — Jézus — gondolta Kása — itt a halál.

Ki ne tenné meg azonban, hogy halála előtt némi bort ne innék. Csak egy olyan kis két-három deczis po... különben egye egy kutya: egy féllitert. Kása e gondolatok alatt a csárda felé irányzódott, de lassan haladt, mint kin bu nehézkedik. A kötél vége lógott a vállán.

Szalad akkor elő a tanyából egy nagy fehér kutya, utána pedig egy kis ember ingujban és kiabálja:

— Kása bácsi, Kása bácsi:

Kása úgy gondolta, hogy térdre kellene most esni, a haláltól való szabadulás ezen pillanatában.

De azután mégis arrafelé futott, felkapta a fiut és teljes meggyőződéssel mondta:

— Palika... Palika...

Fölfogta a gyermeket, hogy most, amíg haza nem ér vele, a karjából ki nem ereszti.

Meg is fordult azonnal és vitte. A gyermek azt kérdezte:

— Hát ez a kötél minek, Kása bácsi?

— Jaj, Palikám — nevetett Kása boldogan — gyönyörű szép kis esikót láttam itt a rétön, aran patkó vót mind a négy lábán. Azt akartam vele magának elpányvázni.

— Kár, — vélte a gyermek — hogy el nem pányváztad.

Kása nyaka kissé kellemetlenül bizsergett. Megölelte a kicsi fiut és vitte sietve hazafelé.

ják a tárgyalásokat. Délután 5 órakor Fejérváry báró honvédelmi miniszter ebédet ad az osztrák vendégek tiszteletére. Az osztrák miniszterek elutazása ez idő szerint holnap estére van tervbe véve.

Bethlen András gróf.

1847—1898.

— augusztus 26.

Tegnap szűk szavu távirat után jelentették, hogy Bethlen András gróf országgyűlési képviselő, volt földmivélségi miniszter meghalt.

A boldogult exminiszter egész nyáron betegeskedett.

Tavaly súlyos szembaja támadt, minek következtében az egyik szemét operáció útján ki kellett venni. Azután még erőben, egészségben láttuk a képviselőházban, hol legutoljára a papi kongrua tárgyában szólalt fel, egészen ellenzéki szellemben, mely nem csekély feltűnést keltett.

Azon különös mágnások közé tartozott, akik nem sokat kártyáznak és lóversenykednek, hanem tanulnak és írnak; szóval „lateiner“ mágnás; ennél fogva nem nagyon érdekes. Persze sokaknak meg épen ezért volt érdekes, s a Nemzetgazdasági Szemlében, mely első éveiben a legkitűnőbb hazai szellemek találkozási helye volt, nagyon magvas dolgozatai jelentek meg.

Bethlen András gróf brassói főispán korában is „right man in the right place“ volt. Mint a szászok grófja filozofáló, humanus modora a kontempláló szászokat fegyverezte le, a kik szerették benne a tudós és művelt mágnást, de czirkumspektusok is voltak eléggé, nem bántani az ő czirkulusait, jól tudván, hogy a „Comes“ urnak akaratai is vannak. a hol aztán nem alkudozik. Es így lett — halatlan! — a szászok és oláhok közt szeretett ember az egyik legsovínisztább, de azért igazságos szász gróf.

Bethlen András gróf körülbelül négy esztendőig viselte a földmivélségi tárczát, melyről a Wekerle-kabinet 1894 i. júliusi rekonstrukciója alkalmával lemondott és helyét Festetics Andor gróf foglalta el. Miniszteri működését nagy pontosság, lelkiismeretesség és szép sikerek jellemzik. Alatta készítették elő a telepítési és mezőrendőrségi törvényjavaslatokat, melyeket már mint üdvösnek bevált törvényeket ismerünk.

Tanügy.

* **A debreczeni Zenede köréből.** Az Állam és Debreczen sz. kir. város által évi segélyben részesített nyilvános zeneintézetbe s beiratásokat f. évi szeptember 8 től 11-ig a Zenede helyiségében délelőtt 11 órától 1 óráig eszközlik. — Midőn most a debreczeni Zenede működésének 37-ik tanévébe lép: az igazgatóság, — fáradságot s költséget nem kímélve — mindent elkövet, hogy a növendékek jó alapot, biztos haladásra kellő előkészületet nyerjenek, az ének-, valamint a zeneintézetben a legmagasb kiképeztetésig a kor színvonalán álló s szigorú paedagogiai elvek szerinti oktatásban részesüljenek. Ehez képest a tanérek számát szaporították a növendékek erkölcsi s fejelemmi tekintetből női felügyelet alatt állanak, egészségügyi követelményeknek megfelelően tágas, világos termekben, csoportonként tanítják s haladásukról 2—3 hetenkint az igazgatónak, időnkint pedig házi hangversenyeken nyilvánosan beszámolnak.

Gyászrovat.

— **A rendőrség halottja.** Gyásza van a debreczeni rendőrségnek. Egyik erélyes, buzgó tisztje, Pálfi János rendőr biztos, akit néhány nappal ezelőtt a hivatalos helyiségben, íróasztalánál szívshühűdés ért, tegnap este 8 órakor elhunyt. Neje, szül. Kiss Maria és hat kiskorú gyermeke siratja az 51 éves korában meghalt szerető férjét és apát. Haláláról családja a következő gyászjelentést adta ki:

Mély fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk a felejthetetlen jó férj, édes apa, vő, testvér, sógor és rokon Pálffy János Debreczen szab. kir. város II-ik kerületi rendőr-biztosnak folyó hó 25-én este 8 órakor, életének 52-ik, boldog házasságának 17-ik évében, 8 napi súlyos szenvedés után bekövetkezett csendes elhunytát. Kedves halottunk földi részei folyó hó 27-én délután 4 órakor fognak, a római kath. egyház szertartása szerint, Varga-uteza 22. számú háztól a Szent-Anna-utcai temetőben örök nyugalom helyezetteti. Az engesztelő szent miseáldozat pedig folyó hó 29-én délelőtt 9 órakor fog az Egek Urának bemutatattani. Mely végtisztességtételre rokonainkat, az elhunytak kartársait és ismerőseinket szomorodott szívvel meghívjuk. Kelt Debreczenben, 1898. augusztus 26-án. Bánatos özvegye: özv. Pálffy Jánosné szül. Kiss Mária. Gyermekei: Mariska, János, József, István, Zoltán, Ilonka. Anyósa: özv. Kiss Istvánné. Testvérei: Pálffy István nejjével és gyermekeivel; Pálffy György nejjével; Pálffy Julianna. Sógora: Kiss András nejjével Kiss Juliannával valamint számos közeli és távoli rokonok nevében is. A temetést „Kegyelet“ Kernáts temetk. int. rendezi.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzártá mindenmap d. u. 2 órakor csak esetleg hétfőn később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az írtató, kiadó-hivatal s az irattárfeltek felvilágosításokat a hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

A Gönczy-egyesület „Féthon“-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órakor, ünnepnapokon d. e. 11 órakor.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Famunkatánítás. A kézügyesítő egyesület főreáliskola műhelyében d. u. 2—4 óráig Kedden előkészítő csoport. Szerdán es pénteken haladó csoport.

A debreczeni kir. járáshíroság szóbeli kéréseket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

— **Sámuel napja.** Ma Sámuel napján a tanács tagjai testületileg tisztelegtek Boczkó Sámuel főkapitánynál, aki szabadságon lévén, nagyerdei villájában fogadta vendégét. — Sokan üdvözölték névnapja alkalmából ifju Csóka Sámuel polgármesteri titkárt is.

— **Irthoni tanár Debreczenben.** Rev. James J. Ryan thurlesi theolog. tanár Irthonból hazánkban időzik most és sorba járja az alföldi városokat. Jelenleg Szegeden időzik, a honnan, mint írják Debreczenbe is elakar jönni.

— Egy nagylelkű jóttevő. Kövesdy

János igazán megérdemli e nevet, mert minden évben ötven szegény árva gyermeket lát el ruházattal. Tegnap is az ő jó szívének, könyörülő szeretetének volt meghatóan szép kifolyása a városházán történt jelenet, hol ötven árva gyermeket látott el öltözetrel.

— **Felhívás a szülőkhöz.** A következő sorok közlésére kértünk fel: Ezenel felkérem mindazokat a helybeli és közeli vidéki tisztelt szülőket, akiknek a fiaik a debreczeni ev. ref. főiskola V. gimnáziumi osztályából, a tulzsufaltság miatt kimaradtak — illetve kimaradni fognak, — hogy a f. 1898. évi auguszt. hó 28-ik napján (vasárnap) reggeli 8 órakor — hivatalos helyiségben (királyi törvényszéki palota I. emelet 79. sz. a.) tartandó értekezletre minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Debreczen, 1898. évi augusztus 25. Harsányi Gusztáv kir. törvényszéki bíró.

— **Magyar név.** A belügyminiszter a várost értesítette, hogy megengedte, hogy Tokolics Mihály helybeli lakatos máv. kocsivezető vezeték nevét *Tompára* változtassa.

— **A buziási hadgyakorlatok.** A király szept. hó 2-án érkezik Buziásra, hol a főispán, alispán és a helyi hatóságok fejei fogadják.

Buziáson való tartózkodása kizárólag katonai jellegű lesz és legfelsőbb helyről tett rendelkezéshez képest mindennemű tisztelgések és küldöttségek fogadtatása elmarad.

A hadgyakorlatok zavartalan menetének biztosítása céljából, a közös hadügyminiszter utasította a hadtestparancsnokságot, hogy a csapatok és vezérkarok háborúttalan működése érdekében a szükséges intézkedéseket tegyék, hogy a közönség tömeges csoportosulása vagy egyesek által a harcsvonalon belül zavar vagy alkalmatlanság ne okoztassék. Különös figyelem fordítandó arra, hogy a szemben álló csapatok összeütközésénél a tartalék és az ellenfél között levő területet a közönség lehetőleg, a kocsik pedig föltétlenül szabadon hagyják. Egyes személyeknek a hadtestparancsnokok adhatnak ugyan kedvezményeket, e kedvezmények azonban csak csupán az illető hadtest saját mozgási területére terjedhetnek ki, azon helyeknek megközelítése, melyeken ő Felsőge és kísérete időnkint tartózkodik, meg nem engedhető.

— **Leány-rablás a Nagyerdőn.** A leány-rablás ez a kedves oláh szokás szerencsére nem divatos ami népünk között. Még is akadt két gavallér H... Zsiga és az ő ezimborája, a kik a mi városunkban szokatlan módon raboltak el egy leányt. Az eset így történt: T... Julesa 20 éves csinos leány az erdő közelében lévő kaszáló felé tartott, amely a szüleinek a tulajdona, midőn egy kocsival találkozott melyen H... Zsiga ült társával. — A két fiatalember megállította a kocsit, — a leányt derékon ragadták, a kocsiba tették s el akartak vele hajtani. A leány sikoltozására emberek közeledtek mire a két vitéz fiatal ember úgy megijedt, hogy a leányt a robogó kocsiból ledobták. T. Julesa a gyepra zuhant, oly szerencsétlenül, hogy a kerék bil karján átment és súlyosan megsebezte. Az esetet, mely a nagyerdei nyaralók körében izgatottságot keltett, illetékes helyen feljelentették. F. Julesát most a szülei lakásán gondozzák. Sérült kezét Altmann Béla dr. kötözte be.

— **Országos kerékpárverseny Debreczenben.** A debreczeni kerékpáregyesület — mint már jeleztük — elhatározta, hogy a jövő hóban Debreczenben országos kerékpárversenyt rendez s a verseny napjait szept. 13-át jelölte ki. Az egyesület Laszallner Kálmán elnöke alatt legutóbb ülést tartott, melyen a részletekről tárgyaltak s a verseny napját 18-áról közbejött körülmények folytán elhalasztani határozták. A versenyt valószínűleg szeptember 25-én tartják meg.

— **Mulatás után.** Skaba Miklós kánfűtő az éjszakai dorbézolása után reggel 8 órakor vetődött hazafelé, utközben a fűvészkert utczán olyan felháborító dolgokat követett el, hogy a járőrök megbotránkoztak s felhívták a garázda emberre a legközelebbi rendőr figyelmét. A rendőr csendre s tisztességes viselkedésre intette Skabát, de annak sehogysem tettett a rendreutasítás s neki rontott a rendőrnek. Dulakodás támadt közöttük, mert Skabót be akarta kísérni a rendőr. A dulakodáshoz odavetődött Csész Sándor mázolósegéd, ki a részeg embernek fogta pártját s a miért a rendőr nem akarta Skabát szabadon bocsátani, kést húzott elő s a rendőrnek rontott. De megbántani már nem tudta, mert idejében odaérkezett egy másik rendőr is, kinek segítségével aztán megfékeztek Skabát és Csészt is s mindkettőt bekisérték a központi rendőrséghez.

— **Az elveszett fiatal élet.** Megemlékeztünk arról a végzetes szerencsétlenségről, mely dr. *Kneusel Herdliczka* Aurél lovagot, kit Debreczenhez rokon kötelekek fűztek, — Pozsonyban az uszóverseny alkalmával ért. A 24 éves fiatal embert az uszóverseny alkalmával a Duna árja magával ragadta s eltűnt a hullámok között. A holttestét keresték, de még ezideig nem találtak rá. A pozsonyi rendőrség most a „Rendőri Közlöny“ utján hívja fel a Dunamenti városokat s községeket, hogy az, ki a holttestét kifogja, ötven forint jutalomban részesül.

— **A hosszufülű szökevény.** Egy kis öt éves fueska, Guttman Hermann a napokban eltűnt a szülői házból Vámosról s a mai napig sem került elő. A hatóság Debreczenben is körözteti. A személyleírás mellett érdekes ismertető jelet is ad a köröző levél: „*az eltűnt fülei a rendesnél hosszabbak.*“ Így nagyon valószínű, hogy legközelebb *fülön fogják* a fiatal szökevényt.

— **A hármás bérletrendszer.** A városi tanács tegnapi ülésében foglalkozott azzal a már ösmert s általában mindennütt örömmel fogadott javaslattal, hogy a színházban az eddigi páros és páratlan számú bérlet helyett az A. B. C. vel jelzett hármás bérlet rendszer hozassék be. A tanács a színházi bizottság véleményével egyezőleg hozzájárult ehez az újításhoz, amelynek életbeléptetésével négy tagú küldöttség van megbízva, u. m. *Komlóssy Dezső, Boczkó Sámuel, Szent-Királyi Tivadar* és *Roncsik Lajos* színházi felügyelő.

— **Lódijazás Hajdu Nánáson.** A hajdumegyei gazdasági egyesület a vármegyei lótenyésztési bizottsággal egyetemben, f. évi szept. hó 18-án reggel 9 és a következő óráin Hajdu Nánáson lótenyésztési jutalomdíj kiosztást rendez. A díjak a következők: *Allamdíj:* első csoport csikóval elővezetett anyakanczák, első díj 8 darab 10 frankos arany; 2-ik díj 6 drb 10 frankos arany, 3-ik díj 4 drb 10 frankos arany, 4-ik díj 2 drab 10 frankos arany, 5-ik díj 1 drab 10 frankos arany.

Második csoport három éves kanczaesikók első díj 6 drb 10 frankos arany, 2-ik díj 4 drb 10 frankos arany, 3-ik díj 3 drb 10 frankos arany, 4-ik díj 2 drb 10 frankos arany. *Gazdasági egyesület díjai:* III-ik csoport 2 éves kanczaesikók. Első díj 4 drb 10 frankos arany, 2-ik díj 3 drb 10 frankos arany, 3-ik díj 2 drab 10 frankos arany, 4-ik díj 1 drb 10 frankos arany. IV-ik csoport, két és három éves ménesikók. Első díj 4 drb 10 frankos arany, 2-ik díj 2 drb 10 frankos arany, V-ik csoport, egy éves csikók, nemre való tekintet nélkül. Első díj 4 drb 10 frankos arany, 2-ik díj 3 drb 10 frankos arany, 3-ik díj 2 drb 10 frankos arany. A lódijazás elnökei *Rásó Gyula* kir. tan. alispán, a hajdumegyei gazdasági egyesület elnöke, gróf *Dégenfeld Pál*, a hajdumegyei lótenyésztési bizottság elnöke, titkára *Nemes Zoltán*, a hajdumegyei gazdasági egyesület titkára.

— **A Zion-egylet közgyűlése.** A „Zion“ debreczeni betegsegélyező egylet f. é. aug. 28-án d. u. fél két órakor rendkívüli és választó közgyűlést tart az izr. elemi iskola tanács-termében, melyre a t. cz. egyleti tagokat tisztelettel meghívja az előjáróság.

— **Elfogott tolvaj.** Ribák Mária csavargónő ma délelőtt nagy csomagot csepezt a hátán. A rendőrnek feltűnt s kérdőre vonta. A csomagban három párna s egyéb fehérnemű is volt. Az asszony nem tudta igazolni a nála talált párnák holszerzését s a rendőr bekisérte. Most a lopott áruk gazdáját keresik.

— **Mikor érett a dinnye?** A görög-dinnye érettségét felismerjük, ha nagyságához mérten relative könnyű, ha körmunkkel a héjba nehezen tudunk behatolni, vagyis héja kemény, ha szárát levágva, fehér ezérna alakú szálakat látunk a metszőfelületen, ha megkopogtatva tompa hangot ad és ha a dinnye héja vagy egyszínű, vagy ha sávós, e sávok elkülönítettek, határozottak és nem elmosódottak.

A sárgadinnye érettségi fokát sokkal könnyebb felismerni. A sárgadinnye érett, ha kellemes szaga; ha aránylag könnyű; ha a szár körül van határolva és a másik végén a dinnye a gyöngébb nyomásnak engedve kissé behorpad; ha a dinnyék színe vagy sárga, vagy a narancssárga színbe átjászó. Tulérett pedig akkor, ha megrázva halljuk a mozgását. Ezek természetesen csak általános ismertető jelek, amelyek mellett még mindig csalódhatunk, ha az egyes fajtákat nem ismerjük.

— **Megkerült óriáskigyó.** Lapunk is megemlékezett szon érdekes esetről, hogy az állatsereglet óriáskigyója eltűnt. A tulajdonos ugyan azt állította, hogy ellopták, de a környéken lakó emberek csak kutattak azért utánna és eredménye is lett kutatásuknak, mert az elszököt óriást a *Harmath Gergely* tanár postakerti szőlőjében megtalálták s visszavitték a bézgó tulajdonosnak.

— **Nyilvános köszönet.** Kiss Julia k. a. aláírási ívén a „Petőfi Dalkör“ zászló alapjára a következő adományok történtek: Kiss Julia 1 frt, Kiss Irma 1 frt, Baly Erőka 50 kr, Kállay Józsefné 1 frt, Debreczeni Lajos 1 frt, Kőbor Kornélné 50 kr, Némethy János 1 frt, Pomor Jánosné 50 kr, N. N. 10 kr, olvashatatlan 1 frt, N. N. 50 kr, Szathmáry Bálintné 50 kr, Vértessy Emma 50 kr, Kovács Jánosné 30 kr, Szentessy Jánosné 50 kr, Thoma Sylvia 50 kr, Rác Sámuelné 50 kr, N. N. 50 krajczár, N. N. 50 krajczár, Tőkés Lajosné 20 krajczár, Sándor J. 50 kr, Kövesdy Imre 1 frt, özr. Ekli Józsefné 20 kr, K. Lajosné 50 kr, özv Udvarnászky Károlyné 50 kr, Dézsy Józsefné 20 kr, N. N. 50 kr, Nagy Jánosné 30 kr, Nagy Mariska 30 kr, Pásztor Gyula 50 kr, Horváth Jánosné 3 frt, Jékel Imre 50 kr, ifj. Bosznay Károly 50 kr, Hegedüs E. 30 kr, Rác E. 50 kr, Nagy Lajosné 20 kr, Tóth Mihályné 20

kr. Jancsó Lajosné 1 frt. Összesen 25 frt 30 kr. Fogadják a lelkes adakozók és fáradhatatlan gyűjtő k. a. a dalkör választmánya nevében is leghálásabb köszönetünket. Debreczen 1898 évi augusztus hó 20-án. A „Petőfi Dalkör“ elnöksége.

— **Az utolsó szántás.** Megrendítő szerencsétlenség történt a minap Okány község határán. Kincses József tizenkét esztendő béres fiu kint szántogatott az ugaron édesapjával meg a legénybátyjával együtt. Délután felült az egyik ló hátára s úgy szántogatott csöndesen. — Valamitől aztán hirtelenében megbokrosodott a pejkó s levetette a fiut a barázdába. A szegény Kincses József olyan szerencsétlenül bukott alá, hogy az ekevas teljesen szétszakította a koponyáját. A közelben dolgozó apja hogy a jajkiáltásra oda ért, a boldogtalan fiuban már nem volt élet. A hulláját felboncozták.

x **Keresek** itt helyben oly tanár-jelöltet vagy teológust, aki képes lenne 2 fiut az I-ső polgáriban magán uton levizsgáztatni megállapodás szerint.

x **Kiadó lakás.** Egy öt szoba és mellékhelyiségből álló emeleti utczai lakás Szent-Anna-utczán november elsejére kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

Sport.

+ **Polgári kerékpáros egylet.** Tegnap este az „Angol Királynő“ szálló külön termében tartott közgyűlésen végleg megalakult a polgári kerékpáros egylet. A nagyszámban megjelent tagok közfelkiáltással *Sámy Bélát* „az első magyar biztosító társaság“ főtisztviselőjét választották meg elnökül, kit a gyűlésbe küldött-ségileg hívtak meg. — Az elnök miután melegen megköszönte a tagok bizalmát, kifejtette programját mely feladatul tűzi ki a kerékpársportnak, mint testedző sokszor napi foglalkozásainkban is jelentékeny hasznos sportnak minél szélesebb körben való terjesztést, a tagok egymás közötti összetartásnak ápolását, valamint a testvéregyletekkel való kollegiális jó viszonynak mindenha való fentartását. Az alapszabályok elfogadása után lelkesedéssel megválasztották a tisztviselőkart. Alelnökök lettek: *Fejér Ferencz* ügyvéd és *Killer Ede* butorgyáros, titkár *Zellinger Ede* ak. festő, jegyző *Sütő Sándor* bankhivatalnok, pénztárnok *Békés Lajos* kereskedő, ellenőr *P. Nagy Jenő* városi tisztviselő, gazda *Keller Sándor* ev. tanító, orvos *Burger Péter* dr. továbbá a választmányba beválasztottak: *Dusa István, Fényes Mór, Fridvalszky Rezső, Flaschner György, Kiss Lajos, ifj. Medgyaszay Sándor, Turay Farkas, Veréb István* rendes, — *Kolonics Béla* és *Weisz Sándor* póttagokul. Menetparancsnokul pedig *Gajdy István* és *Fichtl Károly* választották meg. A tagok száma a tegnapi közgyűlésig 52 volt, további jelentkezéseket *Zellinger Ede* titkár fogad el.

SZÍNHÁZ.

A nagyváradai színészet jubileuma.

Nagyvárad augusztus 26.

Nagyváradon ma ünneplik a színészet százéves jubileumát, melyen tudvalevőleg képviselve van a debreczeni *Csokonai Kör* is. Az ünnepélyes alkalomra emléklapot adtak ki, melyből közöljük a következő mutatóanyagokat:

A magyar színpad ép úgy intézménye a magyar közművelődésnek, mint a magyar iskola. És ha a magyar színművészet az emberi szenvedélyek ábrázolása közepette ébren tudja tartani a nézőkben a honszeretetet, az emberiség, a becsület eszményeit, szóval mindazon eszméket, a miket már

az iskola is beléjük nevelt, akkor a magyar szinpad a nemzet erkölcsi erőinek hatalmas vára, a mely megérdemli, hogy fölépítéséhez, — ha csak egy porszemmel is, — minden magyar hozzájáruljon.

Wlassics Gyula,

m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter.

*

A művészet az emberi szellem virága. Gyümöleshöző virág, ha benne a szép és igaz egyesül, bájos de hervatag, ha csupán a képzelet játéka. Shakespeare azért a legnagyobb, mert a legigazibb.

Korytnicza, 1898. augusztus 2.

Ritoók Zsigmond.

*

Alkalmi sorok.

„Hol a Körös vize foly s gyakran megárad”
Messze hirü város volt egykoron Várad.
Fénye, dicsősége, regében, danában
Hangzik — hajdanában.

Legendás királyunk, itt járt-kelt, itt pihen,
Zugó folyam mellett, a föld mélyiben . . .
Hol? merre? — Ki tudja! Hiába keresték
Balzsamos szent testét.

Talán szét is omlott, talán semmivé lett?
Mindegy! A test muló, de örök a lélek —
S lelke közöttünk van . . . Buzgó hit, imádság
Hirdessék, kiáltásák.

Buzgó hit, imádság, tudomány, művészet,
Szorgalom és munka legyen osztályrészed
Szent László városa! Akkor ne félj többé:
— Élmi fogsz örökké.

Dicső mult feltámad, erős lesz Nagyvárad,
Befejezést nyer a hódító hadjárat,
Melyet a magyar szó — milyen szerény kezdet!
Száz éve itt kezdett.

Rácz Mihály.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti távirata. —

A görög trónörökös pár Moszkvában.

Cronberg, augusztus 26. A görög trónörökös és trónörökös né Moszkvába utaztak, hogy jelen legyenek II. Sándor császár szobrának leleplezésén. Moszkvából a trónörökös pár Dániába utaztak.

A béke.

New York, augusztus 26. Kuba szigeten megkezdődött az új rendszer. Az amerikai hatóságok Santiagóban megszüntették a hitoktatást s az angol nyelvet kötelezőnek jelentették ki.

Róma, augusztus 26. Ireland st. pauli érsek azt táviratozta a pápának, hogy Mac Kinley megígérte neki, hogy a katolikus egyház Kuba szigetén tovább is megtartja jogait és birtokait.

London, augusztus 26. A Reuter-ügynökség jelenti Manillából: A fölkelők vezérei határozottan kijelentik, hogy hajlandók az amerikaiakkal együttesen eljárni és a fegyvert azonnal letenni, ha biztosítják őket arról, hogy a Fülöp-szigetek amerikai vagy brit gyarmattá vagy pedig védett területté lesznek. Ellenkező esetben vonakodnak a fegyvert letenni s kijelentik, hogy ha az amerikaiak visszavonulnának, újabb fölkelést támasztanak egy hónapon belül. A spanyolok nem mernek a helyzet bizonytalansága miatt új vállalatokba bocsátkozni. A papi rendek ellenszegülésre izgatnak a régi kormány bárminő megváltoztatása ellen.

Dreyfus.

Páris, augusztus 26. Esterházy ma megjelent a katonai vizsgálótanács előtt, a mely Florentin tábornok elnöklésével összeült Tanuk gyanánt a 74. gyalogezred ezredesét és Pellieux tábornokot hallgatták ki. A katonai vizsgáló tanács véleményét alküldték Zurlinden tábornok párisi katonai parancsnokhoz, a ki viszont Cavaignac hadügyminiszter elé terjesztette. — A hadügyminiszter ma pénteken fog dönteni.

Páris, augusztus 25. A Gaulois jelent, hogy Pellieux tábornoknak tegnap a katonai vizsgálótanács előtt tett vallomása, bár Esterházyról az ismeretes bordereauval kapcsolatban nem tesz említést, igen terhelő volt az őrnagy magán életére. Ugyan ez a lap azt állítja, hogy a katonai vizsgálótanács határozata Esterházyra nézve analóg lesz azzal, a melyet a tanács Picquart ügyében hozott.

VIDÉK.

Grszágos vásárok a környéken. Szabolcsvármegye területén a folyó év szeptember havában a következő országos vásár lesz: Nyiregyházán 5-én és 6-án, Nyirbátorban 15-én, Tisza-Polgáron 21-én, Tisza-Dobon 26-án, Nagy-Kállóban és Tisza-Lökön 29-én.

Mathusalem asszonyosság. Verseczen meghalt egy agg matróna, a ki joggal nevezhető Európa legidősebb asszonyának. A családi gyászjelentés szerint Deizner Regina, az elhunyt asszony 110 évet élt, ismerősei azonban azt állítják, hogy a boldogult elérte a 116. évet.

CSARNOK.

A s o r s .

(Regény.)

33.

— Irta: **Francisco de Renzis.** —

Fordította: **Váradai Ödön.**

(Folytatás.)

— És szabad tudnom, mi nyujt neked a hívők lócsiszárok s tánczosnók rajában oly nagy boldogságot?

— Micsoda? . . . Minden s mindenki — felelé szenvedélyesen Venturelli. Minden mosolyog felém. Pályámon dicsérnek s kitüntetnek: egészségem soha sem volt olyan kedvező, szívem a legboldogabb érzelmekkel van telve. — Lelkem előtt mindig egy angyal van, ki szeret, a mit tudomra ad s a mit meg is mutat 9 nap mulva.

Foschi úgy nézett ki, mint valami paraszt, ki egy szemfényvesztőt bámul, minél tágosabbra nyitja szeméit, annál kevesebbet ért meg. Végre kérdé

— Völegény vagy?

— Igen, jegybe léptem — felelé Fortunato — de még mindig nem vagyok biztos felőle. Megvan atyja beleegyezése s a miniszter engedélye, meg van az irat, melyekkel igazolhatom a polgármester előtt, hogy nem vagyok nős, s valóban Venturelli lovas kapitány s Signora Carlotta Belinfante törvényes fia vagyok.

A szerencsétlen névnek említésénél Foschi valami kabalisztikai mozdulatot tett ujjával, mialatt Fortunato, a nélkül, hogy őt észrevenni látszott volna, mondá:

— Szegény anyám! Mily boldog tud lenni!

— De hát hogyan találtad fel e gonosz világban ily rövid idő alatt angyalodat? A hogy én tudom, az ember gyakran talál lányokat életutján, hazudni akaró lányokat nagyon könnyű találni, de an-

gyalokkal, kik igazán boldoggá tesznek s pazarul nem költekeznek még nem jöttem össze, neked sem hiszem, hogy a szobaszögleteken, vagy a lovak patkói alatt a gyakorló téren ilyenek találkoznak. S minthogy te fiatal, reményteljes „hazafi” reményteljes ördög vagy, mint azok tulnyomó száma, kik az államtól kapnak a király s a haza boldogítására zsoldot, úgy remélem, hogy a te angyalodnak legalább 20,000 lira hozománya van, a miből aztán költekezhetsz.

— Az én angyalomnak kétszer, háromszor mit tudom én hányszor annyi vagyona van?

— Kétszer annyi? 40,000 lira, háromszor annyi 60,000 lira évi jövedelme is van?

A völegény igenlőleg bólintott Foschi kapitány karonfogta iskola társát s tetőtől talpig nézte, mintha egy rekrutát akarna megvizsgálni.

Egy pillanatig attól tartott, hogy az osztrákok golyója folytán megsebesülve, szegény Venturellinek szellemi képességei megrendültek. De Venturellinek pillanata nem mutatott az agy organikus rázkódására. Kék, szelid szeméi tiszták voltak, mint a Garda tó vize s lelke mélyéig lehetett benne látni. S ajkai körül boldog mosolya derengett egy félelem s gond nélküli embernek.

Ha tehát most Foschi kapitány meg is volt nyugodva barátja felől, még mindig valami rettentőnek tetszett előtte, hogy az uristen egy kapitányt annyira boldogá tesz. Azt mondotta tehát, hogy az ő Venturelli barátja, habár testileg s szellemileg egyaránt egészséges, önmagát áltatja mennyasszonyát illetőleg s mialatt tovább hallagott, mondá magában: 40 000 vagy éppen 60 000 lira évi jövedelemmel a leány bizonyára pupos, vagy ha nem is egy legalább egyik lába faláb. Vagy legalább csipás. Vagy ha ilyen testi hibái nem lévén, a tudományos vizsgálódás méltó tárgyát nem képezheti, úgy bizonyára már sok tavaszt ért meg. Szegény Venturellim drága áron jut Hymen rószaláncaiba . . . Rosszul tettem, hogy menyasszonyát irigyeltem. S a mint e pont felől magával tisztában volt, az isteni igazságszolgáltatást csakugyan teljes igaznak látta, s félig komoly, félig tréfás hangon alig titkolhatva gunyját, mondá: „Es . . . mióta járkál már ez angyal földünkön?”

— Alig 18 éve.

A kapitány ajkát harapta.

— Barátom — folytatá — mondd meg nekem őszintén, menyasszonyodnak valami szerkezeti hibája van . . . ?

— Csak egy hibája van, hogy engem szeret.

— Nos tehát . . . akkor legalább . . .

Foschinak nem volt ideje mondatát befejezni. Barátját úgy nézte, mint kit a villám sújt.

Camilla ugyanis e pillanatban haladt el előttük s Fortunatoron nevetett.

— Ki ez az égi leányka? — kérdé gyorsan Foschi kapitány.

— Nos hát, ez az . . . angyal.

— Ugy legalább akkor mondd el nekem . . .

— Nem tehetem. Most a jegyzőhöz megyek. Majd elmondja neked feleségem.

(Folyt. köv.)

Egyről-másról.

Rossz tréfa Alaposan megtréfálta egy ismeretlen viczezelődő — mint Gráczból írják — az ottani polgári és katonai hatóságokat. A király születése napján tartott ünnepi istentiszteleten feltűnt, hogy a mise közben egyszerre megjelent Succovai altábornagy, hadtestparancsnok szárnysegéde a templomban és egyenesen a tábornokhoz ment, a kinek

izgatottan mondott valamit. A tábornok azonnal a helytartóhoz fordult, ez azután titkárával értekezett, a ki viszont a rendőrfőnöknek sugott valamit, a mire ez a gráci kormánybiztosnak mondta el a dolgot, a kormánybiztos viszont a városi rendőrség főnökét értesítette az ügyről. Közvetlen utána a rendőrfőnök és a városi rendőrség főnöke gyorsan távoztak a templomból. A feltűnő jelenetet sokan tárgyalták. Másnap azután a kiderült a titokzatos dolog. A hadtestparancsnok szárnysegéde figyelmeztetést kapott, hogy a király születésnapján rendezendő disztrakción az összes tisztet arzénnal meg akarják mérgezni. A dolog természetesen nem volt igaz, a „mérénylő” csak meg akarta félemlíteni őket, a mi sikerült is. Az ételekben semmi gyanusát nem találtak és a vendégek jóízűen el is fogyasztották.

A pápa műkincesi. A szent atya névnapja alkalmából megemlékeznek róla a római lapok, hogy egyetlen pápa sem kapott annyi ajándékot, mint XIII. Leó, aki azonban meg is tudja az ajándékokat becsülni. Már intézkedett is az iránt, hogy műkincesi halála után egy külön e célra berendezett muzeumban helyeztessenek el. Leltár szerint az értékesebb tárgyak a következők: 28 drágakövekkel kirakott tiara, 329 drágakövekkel kirakott arany kereszt, 1200 arany és ezüst kehely, 81 darab gyűrű, a melyek közül a szultán által ajándékozott egy darab maga 50.000 lira értéket képvisel. Egy több millió értékű gyémánt a transzváli elnök ajándéka. 16 arany pásztorbot, ugyancsak drágakövekkel ékítve. 7 darab arany és ezüstszobor, és körülbelül 1000 darab másféle műtárgy. Ezeknek összértékét circa 50 millió lirára becsülik.

Hiuság. Biscornet és Balandard jó szomszédok voltak, kik sokat tréfálgattak egymással.

Az előbbi kérde az utóbbit, a kinek igen hiu felesége van:

— Ugyan hány éves a legidősebb leánya?

— Tizennégy éves... de az Istenért, ne mondja meg az anyjának!

Vegyes.

Erzsébet királyné Nauheimben. Widerhofer tanár, a királyné háziorvosa — mint Nauheimból táviratozta — tegnap másfél órahosszat tanácskozott az uralkodónéval. Az orvos a királyné egészségi állapotáról fölötté kedvezően nyilatkozott. Erzsébet királyasszony hétfőn Territetbe utazik.

Károly István főherceg Berlinben. Berlinből írják, hogy Károly István főherceg leányával, Eleonóra főhercegnővel tegnap oda érkezett. Fogadására megjelent Sonnenburg orvos-tanár is, ki a tavaszszal sikeres operációt hajtott végre a főhercegen. A tanár újból megvizsgálja a főherceget, hogy annak egészségi állapotáról meggyőződjék. Utóbb megérkezett Károly István öcsese, Jenő főherceg is, szintén igénybe veszi Sonnenburg tanár orvosi tanácsait.

Az embertelen apa. Lobets cseh faluban rettenetes bűnténynek jöttek nyomára, mely általánosan kinos feltűnést keltett. Egy Szlavik nevű háztulajdonos 20 éves leányát egy szobában elzárva tartotta. A szerencsétlen leányt a legrettenetesebb állapotban találták s megszabadítása után csak nagynehezen tudott a friss levegőhöz szokni. A hatóság az embertelen atya ellen a büntető eljárást megindította.

Halál a gyorsvonaton Simonidits Konstantin, román nagybirtokos, feleségével Bukarestből Bécsbe szándékozott utazni.

Teregova állomás körül Simonidits neje rosszul lett s még mielőtt beértek volna Karánsebesre, meg is halt. Ma szállították el a holttestet Bukarestbe. Az elhunyt asszony elökelő görög családból származott s udvarhölgye volt régebben a görög királynőnek, fivére pedig tagja a görög kormánynak.

KÖZGAZDASÁG.

* „Star” életbiztosító-társaság, London. A magyarországi képviselőség üzlete teljesen kielégítően fejlődik és az 1897-ik évre 18.615 korona 94 fillér tiszta nyereséget mutat fel.

A társaság 1897. évi összes üzletére vonatkozólag következő adatokat emeljük ki: Az 1897-ik évben 6315 biztosítási ajánlat 52,749,812 korona összegről nyújtott be, melyek közül 930 részben visszautasított, részben még el nem intéztetett. 5385 kötvény állított ki 42,998,275 korona összegről, melyekért 1,753,638 korona bevételeztetett első évi díj fejében. Azonnal kezdődő 15,272 korona életjáradékért 187,280 korona bevételeztetett. Az érvényben levő biztosítások összege 415,515,300 koronára rug. A mérleg-számla a következő adatokat tünteti fel: Vagyon: Jelzálogok 16,926,675, kölesönök kötvényekre 6,864,764, állampapírok, elsőbbségek és részvények 70,557,398, biztosítékok 1,047,588, ingatlanok 4,612,701, telekjáradékok 1,953,940, kölesönök életjáradékokra 788,062, künnlévő kamatok 114,525, összegyűjtött kamatok 1,140,957, künnlévő díjketelések 5,108,860, készpénzben bankoknál 1,257,418, pénztári készlet 62,208, összesen 110,735,096 korona. Teher: Befizetett részvénytőke 125,000, biztosítási és életjáradéki alap 109,394,018, elismert de még ki nem fizetett követelések 1,216,078, összesen 110,735,096 korona. A nyereség- és veszteség-számla adatai. Bevétel: biztosítási alap az év elején 101,993,467, díjbevitel 13,582,547, bevétel életjáradékokért 187,280, kamatok és osztalékok 3,952,647, illetékek 8241, összesen 119,724,182 korona. Kiadások: Esedékes kötvényekért 6,712,653, visszaváltások 506,805, életjáradékok 387,568, jutalékok 1,499,478, igazgatósági és kezelési költségek 673,631, orvosi tiszteletdíjak 132,373, jövedelmi adó 177,893, készpénz-osztalékok a részvényeseknek 6250, díjlevonások osztalék fejében 108,513, biztosítási alap 1897. végén 109,519,018, összesen 119,724,182 korona.

* A cs. és kir. szab. Osztrák Phoenix életbiztosító társaság Bécsben f. évi június 25-én tartotta meg 36 ik rendes közgyűlését. A be-terjesztett számadó jelentés megállapítja, hogy az üzlet fejlődése a lefolyt 1897-ik esztendőben öröndetes lendületet vett. 6892 új kötvény 9,738,700 frtnyi tőkéről állított ki és az összes biztosítási állomány az év végén 54,046,285 frt tőke és 73,410 frt évi járadékra rugott föl. Az összes díjbevitel 1,970,746,64 frtot tett ki, 2,606,718 frttal többet, mint 1896-ban. A biztosítási szerződésekből folyó kifizetések 1,222,353,80 frtot vettek igénybe. A díjtartalékok felemelkedtek 12,736,520,15 frtra.

* Cs. és kir. szab. Osztrák Phoenix biztosító-társaság Bécsben. A f. évi június 25-én tartott közgyűlésen beszámolt az 1897. évről. A jelentés konstatálja a lefolyt üzletév eredményének kedvező voltát és kiemeli, hogy különösen a tüzbiztosítási ágazatban igen öröndetes megnövekedett. A díjbevételek kitétek a tüzbiztosításnál 6,892,188,46, a jégbiztosításnál 741,435,10, a szállítvány biztosításnál 829,101,12, a balesetbiztosításnál 366,371,28 frtot. A közgyűlés elhatározta, hogy a tiszta nyereségből az alapszabályszerű javadalmazások levonása után 2,5%-nyi osztalékot fizet.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgazdasági Bank Részvénytársaság közlése.

1898. augusztus hó 26-án.

Államadósság:

Magyar aranyjáradék 4%	120.85	121.35
„ vasuti beruházási köt. 4 1/2%	120.—	121.—
„ koronajáradék 4%	98.50	99.—
„ regále vált. köt. 4 1/2%	100.50	101.25
Osztrák aranyjáradék 4%	121.50	122.—
Egységes államkötvény 4 1/10%	101,50	102.—
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	140.—	141.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	397.75	398.—
Osztrák hitelbank részvény	361.50	361.70
Magyaripar- és keresk. bank. r.	102.25	102.75

Sorsjegyek:

Magyar jelzálogban 4%-os sorsj.	122.75	123.75
„ 3%-os	103.—	104.—
Osztrák földhitel sorsjegy 3%-os	120.60	121.60
Magyar vörös keresztsorsjegy	10.50	12.—
Osztrák „	20.—	20.50
Olasz „	11.50	12.—
Bazilika sorsjegy	—	6.75
Jó-sziv „	—	3.90

Pénznemek:

Cs. és kir. arany	—	5.63	5.71
20 márkás arany	—	11.76	11.80
20 frankos arany	—	9.53	9.57
1 Sovereigns	—	12.—	12.04

Budapesti gabonátőzsde.

I. Készáru-üzlet.

1898. aug. 25-én.

Buzaüzletben ma készáruban nem történt lényeges változás.

Az üzlet szilárd hangulatban nyílt meg és kínálat mérsékelt volt. A kereslet kedvező lett, minek következtében eladatott 34,000 mm., amelyekért teljes napi árakat fizettek.

Rozsban elkelt néhány kisebb tétel változatlan áron.

Tengeriben csekély volt a forgalom változatlan áron.

Zabban elkelt néhány kocsirakomány változatlan áron.

Eladatott:

Buza új. Tiszavidéki. 200 mm. 81 k. 9.50 forinton, 300 mm. 80 k. 9.55 forinton. 500 mm. 80 k. 9.55 forinton, sárga, 100 mm, 82 k. 9.70 frton, sárga, 100 mm. 81 k. 9.70 frton, mind három hónapra.

II. Határidő-üzlet.

Az üzlet csendes irányban nyílt meg. Az arak eleinte engedtek, de a forgalom alatt jobb vásárlási kedv következtében és kisebb hullámzások után ismét kissé emelkedtek.

Hivatalos záróárfolyamok déli 1 órakor.

Buza szeptemberre	8.37 — 8.39
„ júniusra	— — — —
Rozs szeptemberre	6.60 — 6.62
Tengeri máj.—jul.—ra	4.39 — 4.41
Zab szeptemberre	5.33 — 5.35

Délután 4 órakor zárlat:

Buza júniusra	— — — —
„ ószre	8.37 — 8.38
Rozs szeptem.	6.60 — 6.61
Zab	5.32 — 5.33
Tengeri máj.—jun.	4.39 — 4.40
Repeze augusztusra	12.80 — 12.90

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: Koncz Ákos.

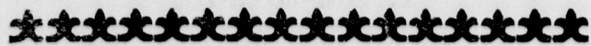
Főmunkatárs: Ujlaki Antal.

Tigrispintyek

gyönyörű dalolók párja 2 márka, 5 pár 9 márka, 10 pár 16 márka. Afrikai pintyek, feltűnő kellemes dalolók egy pár 2.50 márka, 5 pár 10 márka. Pápapintyek szép és kitartó dalolók, darabja 5 márka. Indigópintyek égszínű, szorgalmas dalolók, darabja 4 márka, szürke biborok piros bubbal dalolók darabja 6 márka. Hullámszárnyu tenyész párok párja 7 márka. Szürke fejű törpe papagályok tenyészpárok párja 4 márka. Kis papagályok könnyen szelidítő és beszélő darabja 5 márka. Amazon papagályok, szelid és beszélő darabja 30, 36, 40, 50—109 márka. — Szállít biztosítva az állatok eleven megérkezését utánvétellel

L. Förster Vogel-Export

Chemnitz (Sachsen).

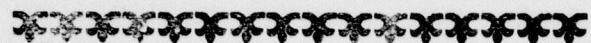
Kiadó lakások.

A Hungária-épületben 1899. május 1-ére **az összes lakások** kiadók. A lakosztályok részint négy, részint három szobából állanak s a legnagyobb komforttal vannak ellátva.

Ugyanott egy csinos két szobás **garcon-lakás** külön bejárattal kiadó.

Értekezhetni a ház tulajdonosával **Weichinger Károlylyal.**

788-2-2

KEIL-LAKK

(Glasur)

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.
1 nagy palaczk ára frt 1.35 kr. — 1 kis palaczk ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

Arany-fenyház

legjobb és legegyszerűbb beeresztő szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 60 kr.

képkeretek stb. bearanzozására. 1 kis palaczk ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fenyház

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére. 1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.

Mindenkor kaphatók:

766-12-2

Szent-Királyi Tivadar ezégnél **Debreczenben.**

OSZTR. PHÖNIX cs. és kir. szab. életbiztosító-társaság Bécsben.

KÖVETELÉS				1897. évi vagyonmérleg.				TARTOZÁS			
	frt	kr.	frt	kr.		frt	kr.	frt	kr.		
1 Pénztári állomány Bécsben és a fiókoknál			169413	90	1 Kibocsátott részvénytőke			600000	—		
2 Rendelkezésre álló követelések folyó számlában			292601	90	2 Díjtartalek a viszontbiztosítók levonásával			5017701	21		
3 A társaság ingatlanai:					3 Díjtartalek a viszontbiztosítók levonásával			152832	43		
a) városi házbirtok frt 3.886.963.—					4 Díjtartalek függő kötelezettségekre			4567449	33		
ebből levonva a riasztó teher 268.086.9	3568923	20			5 Tartalek függő károokra			120732	12		
b) építési telkek Triesztben	68797	29	3637720	49	6 A garantizált eredménnyel egybekötött csoportulások alapja			131796	40		
4 Értékpapírok az 1897. dec. 31-iki árfolyam szerint	3215185	91			7 A nem garantizált eredménnyel egybekötött csoportulások alapja			33743	23		
Ezek kamatai	34853	68	3250042	59	8 A hivatalnokok nyugdíjalapja			97222	45		
5 Jelzálogkölcsönök			226133	93	9 Egyenleg a viszontbiztosítók számláin			56890	80		
6 Kölcsönök biztosítékokra			107005	07	10 Hitelezők folyó számlában			197	03		
7 Kölcsönök a társaság kötvényeire			149375	55							
8 Kölcsönök szövetkezeteknél			19815	50							
9 Az „Azienda Assicuratrice“ hátralekos követeléseit	191006	23									
Ugyanazonkál levő egyezségileg megállapított részletfizetési követelések	112974	94	308981	17							
10 A viszontbiztosítók számláinak egyenlege			61053	84							
11 Künnelevőségek az ügynökségek és fiókoknál			530340	57							
12 Különböző adósságok			90250	59							
13 Egyéb a jövőbeli forgalom terhére eső kiadások			216334	09							
14 Ingók, pénztárak, czimntáblák és ingatlanok leltára			30834	01							
15 Megszerezett eljáráradékok és megvett tőkek időszírinti értéke			16498	79							
16 Letét-k			3000	—							
17 „Patria“-vagyon			808668	51							
			11378565	50				11378565	50		

Bécs, 1898. június 15-én.

Megvizsgáltatt és a könyvekkel megegyezének találtatt:

A könyvelő

Dürst E. s. k. Hönigswald J. s. k. Am. Bégault s. k. Weinmann L. s. k. Lampelmeyer C. s. k.

OSZTR. PHÖNIX cs. és kir. szab. biztosító-társaság Bécsben.

CSELEKVŐSÉG				1897. évi vagyonmérleg.				SZENVEDŐSÉG			
	frt	kr.	frt	kr.		frt	kr.	frt	kr.		
1 Pénztári készlet			261950	41	1 Részvénytőke			3000000	—		
2 Rendelkezésre álló künnelevőségek bankoknál és postai takarékpénztárakban			805481	61	2 Nyereség tartalék			80061	25		
3 Letételek, bizto-itékek és óvadékokul			197966	25	3 Árfolyam-különbözetek alapja			32983	82		
4 A társaság ingatlanai:					4 Díjtartalek a viszontbiztosítók levonása után			802331	10		
a) ház Bécsben IV. Schwindgasse 9. szám	146175	—			5 Tartalek függőben maradt károokra, levonva a viszontbiztosítások részét			364206	44		
b) ház Triesztben, via Santa Caterina 3. sz.	3516	95	184691	95	6 A hivatalnokok nyugdíjalapja			202056	42		
5 Állam- és értékpapírok 1897. december 31-iki árfolyam szeri- egek folyó kamatai 1897. december 31-én	1310695	89	1327668	99	7 Fel nem vett osztalékok			3823	72		
6 Váltók a társaságban			341505	39	8 Egyenleg a biztosító társaságokkal való elszámolásból			154732	09		
7 Egyenleg a biztosító társaságokkal való elszámolásból			1063495	75	9 Hitelezők folyó számlában			51580	22		
8 Künnelevőségek a vezér- és főügynökségeknél			496248	37	10 Ügynökök óvadékai	56529	71	4479	71		
9 Különböző adósságok			118069	18	Ebből ért- kpapírok	52059	—	—	—		
10 A leltár értéke			35270	20	11 Tiszta nyereség			76340	36		
			4822088	13				4822088	13		

Megjegyzés: A jövő évben esedékessé valandó díjkötvény-állomány teszen 1142745960.

Bécs, 1897. december 31-én.

Hartwig Nándor s. k.
könyvelő

Megvizsgáltatt és a könyvekkel egybehangzóknak találtatt.
Bécs, 1898. június 15-én

Reissen E. s. k. Dürst E. s. k. Hönigswald J. s. k. Weinmann L. s. k.

Biztosítási ajánlatok a tűz-, jég- és életbiztosítási ágazatokban a legsolidabb feltételek és legolcsóbb díjak mellett eszközöltetnek.

A debreczeni vezérügynökség: **Butykai Menyhért, Békéssi Albert.**

784-1-1